

Предплата на „Дѳло“ для Австріи: для Россіи: на цілий рікъ . . . 12 р. на цілий рікъ . . . 12 рубл. на півъ року . . . 6 р. на півъ року . . . 6 рубл. на чверть року . . . 3 р. на чверть рок. . . 3 рубл. съ дод. „Библиотека“: съ дод. „Библиотека“: на цілий рікъ . . . 16 р. на цілий рікъ . . . 16 рубл. на півъ року . . . 8 р. на півъ року . . . 8 рубл. на чверть року . . . 4 р. на чверть рок. . . 4 рубл. на самъ додатокъ: на самъ додатокъ: на цілий рікъ . . . 5 р. на цілий рікъ . . . 5 рубл. на півъ року . . . 2-50 на півъ року . . . 2 50кр. на чверть року . . . 1-25 на чверть року . . . 1-25

Выходитъ во Львѳвъ що Вторника, Четверга и Суботы крѳмъ рускихъ свѣтъ) о 4-ой годъ попод. Литер. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѳ каждый 15-го и послѣднего для кожного мѣсяца. Редакція, администрація и експедиція підъ Ч. 44 улицы Галицка. Въ всѣхъ, посылки и рекламации належить пересылать підъ адресомъ: редакція и администрація „Дѳла“ Ч. 44 ул. Галицка. Рукописи не вѳртаются только на поперекъ запертою жестко. Поодинокое чсло стоить 12 кр. а. в. Оголошеня принимаются по цѣнѳ 6 кр. а. в. 5тъ одковъ строчки печатной. Рекламации попечатаны вѳльній дѳт портъ. Предплату належить пересылать франко (заключено дочетомъ пероказомъ) до: Администрація часописа „Дѳло“ п. Галицка, Ч. 44

Запросины до предплаты на рокъ 1884.

Съ новымъ 1884 рокомъ розпочинаємо пятый рокъ издавництва „Дѳла“. Съ поновленными силами, съ надею на дальшій успѣхъ нашей працѳ на пародий пивѳ, съ полною вѳрою въ громадну моральну и матеріальну підмогу зъ стороны всѣхъ нашихъ П. Т. Родимцѳвъ — поднимаємося дальшихъ трудѳвъ для добра нашей Руси.

„Дѳло“ и „Библиотека найзнаменитшихъ повѣстей“ будутъ выхидити въ р. 1884 въ такѳмъ самѳмъ объѳмѳ и въ такѳй же порѳ, якъ сего року. „Дѳло“ що вторника, четверга и суботы, а „Библиотека“ два разы въ мѣсяцъ каждого 15-го и послѣднего по 2 аркушѳ друку.

Предплата на „Дѳло“ выносить на рокъ 12 зр., на пѳвъ року 6 зр., на чверть року 3 зр., на мѣсяцъ 1 зр. Предплата на „Библиотеку найзнам. повѣстей“ выносить: на рокъ 5 зр., на пѳвъ року 2 зр. 50 кр., на чверть року 1 зр. 25 кр. Предплатники „Дѳла“ платятъ за „Библиотеку найзн. пов.“ на рокъ лишь 4 зр., на пѳвъ року 2 зр., на чверть року 1 зр.

Для Россіи предплата „Дѳла“ выносить на цілий рокъ 12 рубльѳ, на пѳвъ року 6 рубл., на чверть року 3 рубльѳ. На „Дѳло“ вразѳ съ „Библиотекою“ на рокъ 16 рубл., на пѳвъ року 8 руб., на чверть року 4 руб. На саму „Библиотеку“ на рокъ 5 руб., на пѳвъ року 2 руб. 50 коп.

Новоприступающій Предплатники „Библиотеки найзн. пов.“ достанутъ дарѳмъ початокъ славной повѣсти Маврикія Юкая „Золотый чоловікъ“, котра зачне печататисъ ще сего року.

Предплату слѣдуетъ пересылать (найдогѳдливѳше переказомъ почтовымъ) до „Администрации Дѳла во Львѳвъ“.

При письменномъ замѳвленіи „Дѳла“ або „Библиотеки“ просимо все точно подати адресу замѳвляющаго, часъ, до якого має часописъ посылатисъ и часъ сплаты належной предплаты.

Рѳвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникѳвъ, у котрыхъ маємо ще залежности, щѳбы чимъ скорше ихъ надѳслали, бо съ концемъ року редакція муситъ вырѳвнати всѣ свои рахунки.

Редакція и Администрація „Дѳла“. ул. Галицка ч. 44.

Dulce cum utili.

Дивний, предивный то дороги сен організми-он працу! Здаєсь отъ часомъ, що єи немѳвъ-бы зовѣмъ нема, — и слыху не слыхати... Ажъ отъ, — выходитъ одинъ, другій фактикъ на свѣтъ. Та що жъ! Нехай сей фактикъ буде хочъ якъ яскравый, нехай ѳнъ хочъ якъ ярко освѣтитъ всякі ходы та проходы, котрыми наша славно-звѣстна, неѳступна наша „grasa organiczna“ немѳвъ вѳчна сновидя въ тихоласахъ спуєся, то гнѣтъ знайдѳся одинъ або другій JW. п. Едмундъ Крапнскій — и dementi готове; выходитъ ще, що ось-то мы, Русины, кривдимо нашихъ дорогихъ братьѳ Полякѳвъ. Впрочемъ — не можна дementувати чого, то и се не бѳда! Можна прецѳ промовчати!

Ну, але гадавъ кто неразъ, що нашѳ братьѳ Поляки, сли вже трудятся всякими способами для „ojczyzny“, для єи будущности, чи тамъ теперѳшности, що они все таки готовѳ при тѳмъ поносити и многѳ жертвы. Такъ на пр. такѳ „ludowe wydawnictwo“, такѳ „Niedziel-ъ“ и пр. немало коштують. Та ба! на що бы то чоловікъ способу не знайшовъ?! А „rady szkolne окрѳговой“, а „wydziały powiatowe“?.. Певно, що годъ тамъ про каждый лѣсъ громадскій дбати, та пильнувати, щѳбы добро громадске не пропадало; певно, що годъ такъ заразъ домагатисъ, щѳбы школы всюды служили только одной дѳйствиби просвѣтъ народа, котрый на нихъ своѳй грѳбъ кровавый платитъ, а не якимъ иншимъ „celem“ — на пр. полонизації!..

Передъ нами отъ якѳй печатаный „Rachunek“ — dla świetnego zarządu szkoły ludowej w ..., w myśl polecenia prześwietnej c. k. rady szkolnej okrѳgowej zamiejskiej we Lwowie z dnia 6 grudnia 1883 do l. 5805.4 Рубриковане: Liczba egzemplarzy, tytuł dzieła, (цѣна) зл. ct. Въ рубрикахъ выспецификованѳ: 1) Tatomir, Slady krѳla Jana III Sobieskiego — 56 ct.; 2) Biblioteka dla młodzieży t. III — 36 ct.; 3) Idem t. IX — 36 ct.; 4) Idem t. XIII — 36 ct.; 5) Pokutniak, St. Cyryl i Metody („ludowe wydawnictwo“ — 10 ct. i t. d. Razem ... Дальше напечатано: Książki odchodzą równocześnie pocztą pod opaską. Печать: Administracja wydawnictwa Towarzystwa pedagogicznego, Lwów, ul. Pańska, 9. Якій докладный адресъ! Пѳдпису годъ ѳтчигати.

„Powyższe dziełka otrzymał... i wpisał... do inwentarza szkolnego pod pozycjami, co własnoręcznie podpisem stwierdzam. — dnia 188. — ... (пѳдписъ учителя або учительки), kierownika szkoły. На долѳ: Nota bene — Z polecenia Wielmożnego pana inspektora okrѳgowego prosimy niniejszy rachunek po stwierdzeniu odbioru odesłać odwrotną pocztą do prześwietnej c. k. rady szkolnej okrѳgowej zamiejskiej (котра очевидно товариштву педагогичному вылатитъ грошѳ!)

Отъ на що то идуть фонды школьні! Для выгоды то и „рахунки“ печатаются. Самѳй народѳвъ панове пишуть, самѳй и розпрѳдають, и то ex offo (sic!), пѳвкого не пытаючи, чи потрібный кому такѳ книжки, чи нѳ. Учитель має только „ствердити“ ѳто-бравъ книжокъ, а хлопъ вже якѳсь тамъ заплатитъ! Dulce cum utili, полонизація по-прѳ несогѳрѳимъ гешѳтъ! W myśl polecenia rady szk. okrѳg. i polecenia W. p. inspektora муситъ учитель ѳтобрати книжки и ѳто-слати, где слѣдуетъ, пѳдписаный рахунокъ! Процедура рѳвно коротка, якъ и практична.

Цѳкавый ще адресъ. Хочъ печатка вказує якѳ высылать „Tow. pedagogiczne“, то на адресѳ ось що читаємо: „Z c. k. rady szkolnej okrѳgowej zamiejskiej we Lwowie, l. 5805. Do zarządu szkoły ludowej w Ex offo, wolne od opłaty. Poczta Та певно! що бы то ще не було для полонизації ex offo, та вѳльне ѳтъ оплаты! Податки выборчѳ розписує и стягає зъ „обывательства“ п. маршалокъ Брыкчинскій ex offo, полонизаційный брошурки розсылаются ex offo, „Macierz-ю“ завѣдує Wydział krajowy... Чому жъ бы и нѳ? Рускій мужикъ дасть грошѳ!..

Наше товариское жите.

Нѳкто того не заперечитъ, що велике значенє въ розвою національного почутя має у каждого народа товариское жите. Поляки и Чехи примѳромъ зрозумѳли велику важѳсть товариского жита и всюды, где только сягає ихъ вливъ, где только можуть, — плекають его съ признания достойнымъ усилямъ. Навѣтъ на чужѳй землі, где только проживає яка т. зв. „колонія“ польска, стараются Поляки пѳддержувати у неи самосвѳдомѳсть народну и почутє спѳльности народной — коли не чимъ иншимъ, то завсѳгда товарискимъ житемъ.

У насъ же Русинѳвъ многоважне значе-

нє товариского жита доси — правду сказати — ще дуже мало понятие. Наше товариское жите ледви по гроха проявляєся въ большихъ центрахъ нашей интеллигенции, якъ примѳромъ во Львѳвъ, въ Тернополи, въ Станиславѳвъ, въ Стрию; — по многихъ же нинихъ мѳстахъ и мѳсточкахъ нашихъ про яке небудъ товариское жите руске навѣтъ и не чути. А прецѳ наша интеллигенція живе по цѳлой Руси! Въ каждомъ сѣлѳ есть бодай одинъ интеллигентный Русинъ — священникъ, мающій родину, буває и образованый учитель — Русинъ, въ мѳсточкахъ же звычайно знайдѳся больше урядникѳвъ-Русинѳвъ. Вся таа наша интеллигенція въ объѳгу каждого повѣта творитъ разомъ взята значный контингентъ интеллигентный, котрый мѳбгы и повинѳнь сильно и голосно заявляютъ себе товарискимъ житемъ по всѣхъ сторонахъ, по всѣхъ повѣтахъ нашей земли, а не допускати до того, щѳбы по мѳстахъ и мѳсточкахъ повѣтовыхъ, — такыхъ якъ примѳромъ Кадушъ, Рагатынъ, Сянтынъ, Долина и пр. и пр., — жите товариское було въ рукахъ самыхъ Полякѳвъ, щѳбы ѳтчигати, концерты, маѳвки, забавы съ танцами и все проче подобне було по повѣтовыхъ мѳсточкахъ арапковане и ведене самими лишь Поляками!

Руска интеллигенція, котра въ всякихъ нинихъ напрямкахъ смѳло и достойно пѳдоймается соперничства съ польскою интеллигенцією, а въ многихъ взглядахъ єи значно вже перевышла, — повинна и въ товарискомъ жите не остави такую безчинною и байдужною, якою, на очевидну шкоду народного нашего розвою, есть сегодня. Тутъ наша интеллигенція не стрѳтитъ великихъ перешкодъ. Передовѣмъ потрібно взаимного porozumѳnia окрестной повѣтовой интеллигенции мѳжь собою, духовной и свѣтской. Кѳлькохъ людей, котры гѳшились бы доверѳемъ окрестной интеллигенции, малибы задачу занятисъ приготованьемъ на мѣсци всего потрібного до музичного вечера чи забавы, а всѣ рускѳй дома малыми вкладками покрываютъ — на всякій способъ невеликой выдатки. Найѳтповѳдливѳше булѳбы лучити продукції ѳтчиговой, вокальной и музикальной съ забавою съ танцами. Тутъ мѳбгы патриотичный ѳтчигъ звернений головно до руского жѳноцтва сповнити велику службу; тутъ моглибы нашѳ сельскѳй и маломѳщанскѳй красавицѳ на радѳсть старшимъ продукуватися спѳвомъ, музикою, декламациями; тутъ и загулялабы молодѳжь нашѳ колѳмыки; тутъ скорше зая-

Кѳлька слѳвъ про розправу

п. Корнила Заклинського „Зношеня Козакѳвъ съ Шведами и съ княземъ Юрѳемъ Ракочимъ II.“

Пѳдъ тымъ заголовкомъ знаходимо въ „Справозданіи Дирекции ц. к. академ. гимназии у Львѳвъ“ въ р. 1882/3 дуже цѳнну и удачну розправу историчну молодого даровитого нашего историка Корнила Заклинського, профессора при руской гимназии у Львѳвъ, котрого мы вже пѳзнали въ подобной розправѳ историчной, помѳщенной въ „Справозданіи“ той жѳ гимназии за рокъ 1881/2 пѳдъ ваг: „Зношеня цѳсара Рудольфа II съ Козакѳми и ихъ участь въ войнѳ угорско-турецкой въ pp. 1594 и 1595“. Съ великою старанностью и пильностью привѳривъ ч. авторъ якъ до тамтои розправы, такъ и до єи пребогатый матеріаль историчный, якѳй лишь у львѳвскихъ библиотекахъ можна було знайти, выкорыставъ быстроумно хочѳбы и наимѳншѳ, тутъ и тамъ широко рокиненѳй вѳѳетки, потрібный до поясненя сего хочъ не довгого, але въ факты историчный пребогатого періоду нашей исторіи (1648—1655) и такъ посвятивъ намъ всѣ пѳдоймы, тѳ по наибольшѳй части скрыто и тайно дѳлающѳй причины величавыхъ пѳдѳй историчныхъ того періоду. Пояснивъ намъ, якъ творилися союзы политичный и въ якихъ цѳляхъ, якъ зновъ

рѳвѳивались и для чого ѳпѳсля другѳ завязувались, ѳткрыває густу опѳну, вѳ-за котрой выгладають чужѳй руки, що сягали украдкою за корону польску або за поодинокѳ краѳ Рѳчи-посополитой, и веде насъ оглядно крѳвъ той лабиринтѳ, що въ него завели были Богдана Хмельницкого пѳдетупъ, лесть и византийска хитра полтика сусѳдныхъ державъ, передовѣмъ Семигородянъ, Шведѳвъ и Молдаванъ. Хмельницкий умѳвъ своихъ Козакѳвъ пѳдвѳнати до бунту, умѳвъ и цѳлый народъ покликати пѳдъ оружье и довести Польшу на самъ край упадку, але не дѳрѳсь бувъ въ штѳцѳ дипломатичной навѣтъ ѳ только, щѳбы слѳвно не повѳрѳвати тымъ, що очевидно хотѳли лише при чужѳмъ огни упечи свою печеню. Тому то хѳснукъ зъ єго пѳбѳды, вѳ єго удачныхъ подвиговъ остаточной иншѳ а не свои; тому гетьманъ не выборѳвъ анѳ для Козакѳвъ той свободы, за котру они вхѳпили были за оружье, анѳ не розвивъ зъ народу тыхъ тяжкихъ кайданѳвъ неволѳ, въ якихъ стѳгнать. Ся розправа перекоує насъ ще ѳбльше, що гетьманъ шо до характеру своего при всѣхъ своихъ слабыхъ сторонахъ далеко выше стоить ѳтъ всѣхъ тыхъ „матнатѳвъ-королять“, шо при першѳй нагодѳ, за-для самой пѳметы, або шо гѳрше, для пѳдоого зыску враджаютъ свою ѳтчину, стають въ рядѳхъ неприятеľѳвъ своего короля и провадять

ворога на своѳй край, хочъ той край бувъ для нихъ раемъ.

Розгляньмося хочъ пѳбѳжно по тѳй махѳявеличавѳй матни, якою ѳмотувано тогды себе взаимно.

Вже Юрѳій Ракочѳй I († 11 жѳвтня 1648) пѳсягавъ по смерти Володислава IV за корону польску. Єго кандидатуру попирали: Янушь Радзивиля въ вѳячности, шо Ракочѳй помѳгъ єму до подружа съ дочкою молдавекого господаря Василя Лупула, дальше Бремѳй Вишневецкѳй; за нимъ были всѣ польскѳй прѳтестанты, а шо найважнѳйше, єго посолъ Францъ Бетленъ привѳвъ съ собою великѳй грошѳ и ѳбѳцѳвавъ, шо воевода, ленникъ турецкѳй, упокоритъ съ помощью татарскою — Козакѳвъ. Смерть Ракочого перервала єго змаганя, а на престолѳ семигородскѳй вѳступивъ єго сынъ Юрѳій Ракочѳй II.

Новый воевода стремитъ до той самой цѳли, шо и отецъ, але ѳтвѳрає собѳ до той меты новѳй шляхи. На польскомъ престолѳ заєѳвъ тымчасомъ Володиславѳвъ братъ, Янъ Казимиръ. Дѳвѳдѳвшись про славнѳй пѳбѳды Хмельницкого пѳдъ Жовтыми Водами, пѳдъ Корсунемъ и пѳдъ Плавцями, постановивъ Ракочѳй II въ єей часѳ втягнути въ свои дипломатичный рахубы и тую нову силу та розпочавъ варазъ переговоры съ гетьманомъ. Починають ѳба переписуватисъ, небакомъ высылать вже и своихъ писарѳвъ до себе — между

послами Хмельницкого бачимо шляхтича Лозинского — и такъ прилагоджуєся союзъ потрібный: Козакѳвъ, Семигороду и Швециѳ, где тогды панувала королева Христина, дѳнька славного Густава Адольфа, остатный потомѳкъ Ваавѳвъ. Треба при тѳмъ памятати, шо се все дѳялось, коли ще вѳйна шведскихъ Ваавѳвъ съ польскими ѳ королю польску не була скѳдичена, хочъ саме-тогды бувъ розѳемъ между спорючими сторонами. Хмельницкий заповѳвъ польскимъ посламъ, шо „въ чотырьхъ недѳляхъ буде зновъ вѳйна“ и ѳтпустивъ ихъ холодно безъ всякого почоту, мѳжь тымъ коли послѳвъ угорскихъ принимавъ съ великими почестями и съ войсковою музикою. Хмельницкий мавъ ити на Варшаву, а Ракочѳй на Краковъ; гетьманъ мавъ бути самѳстѳйнымъ володаремъ Украины, Ракочѳй королемъ польскимъ, а єго братъ, Жигмонтъ, мавъ бути королемъ угорскимъ; шо до вѳры, то постановлено рѳвно право православнымъ якѳ и католикамаъ.

Такъ говорено и такъ ѳбѳцѳвано, и навѣтъ мала бути на тов небакомъ и присяга, — але роблено инакше. Того самого дня, коли Поляки довѳдалися ѳ тѳмъ грѳбѳмъ для нихъ союзѳ, т. е. 4 червня 1649 р., пише Ракочѳй до короля польского, шо бувъ и єсть вѳрнымъ єго прѳятелемъ, ѳтпирается всякихъ зношенъ съ Хмельницкимъ, а послѳвъ своихъ выславъ

зувалисьби звязи між молодечею рускою, що виключилиби тіи дуже часто для Русинів злочастий супружества Русинів съ нбы-то больше "культурними" Польками...

Въ загалъ жь мы бачимо велику шкоду зъ иныиной байдужности Русинів до плеканя товариского жита и щиро бажаемо такожь въ томъ взглядъ загального розбуджена нашої интелігенціи.

ЩЕ КОЛЬКА СЛОВЪ ДОТЫЧНО РЕГУЛЯЦІИ КОНГРУИ РУСКОГО ДУХОВЕНСТВА.

Допись зъ клира.

Не отъ нынѣ вже потѣшаея наше сельске духовенство надѣю полѣпшена свого быту матеріального черезъ регуляцію конгруи, але на нещасте правительство не може анѣ рушь найти на тов фондѣвъ, хотай податки пѣдвышаються неустанно, и тамъ где правительство толькѣ хоче, находятся фонды сагаючы сотокъ миліонѣвъ. Не дивно протов, що наше духовенство не дуже якось вѣрять въ тов обѣцяне полѣпшене свои незавидной долѣ, бо хотай бы тамъ и на паперѣ конгруу пѣдвысшили о якихъ 200 ар., то тов пѣдвысшене лишится хіба на паперѣ. Зваживши бо теперѣшне высоке ошадцоване грунтовъ ерекціональныхъ, выкавуоче доходъ о 200 або и больше ар. высшій отъ доходу, якій давнѣйше зъ того самого грунту числился, покажеса, що тамъ где священникъ побиравъ дотеперъ колькадесять ар. конгруи, теперъ прійдеся ему ще доплатити.

Але скаже кто, що грунты всѣмъ однако ошадцовано, тожь не можна було для грунтовъ ерекціональныхъ робити вынятку. Кто безсторонно приглянеся, той пѣзнае, що и въ ошадцованю грунтовъ наше духовенство зѣстало скривджене; бо поминувши тов, що многіи грунты ерекціональній почислено до высшихъ класъ, якъ притыкаючы ланы панскій, на що и рекламациі не помогли, мусимо уваглядити и тов, що грунты ерекціональній суть дуже подроблені и ровкинені, такъ що часто можемо пѣдыбати грунтъ ерекціональній, числячий около 100 моргѣвъ пѣдѣлений на 20—30 кавалкѣвъ, ровкиненыхъ на всѣ стороны свѣта, а на обѣхъ ихъ и цѣлого дня за мало. Чи при такихъ обставинахъ господарство може бути раціональне, чи може оно рентуватися, чи може священникъ маючий при томъ занятъ въ парохіи тогожь доглянути, чи може отъ безчисленныхъ шкѣдъ полевыхъ охоронитися, нехай осудатъ тіи мудрагель, котрій вычинаючися поступовымъ господарствомъ мовятъ, що пѣдъ про господарство не дбае, и про тов нѣчо зъ него не мае!

А прѣдъ той пѣдъ не вѣтъ на етѣлько обекурантомъ, чтобы не унававъ хѣсна раціональной управы землѣ, не вѣтъ отъ и ворогомъ собѣ, чтобы не дбавъ о тов майже едине зерело, котре може дати удержане для него и его роданы; но щожь, коли на ровдробленѣмъ, часто о милю зъ одной а о пѣвтора милѣ въ другой стороны села отдаленѣмъ поли не порадитъ и цѣла академія Дублянська!

Нынѣ пѣдносается всюды голоса, що се-

лянскій грунты треба комасувати, чтобы могли отповѣдній хосенъ принести, хотай селянинъ мае колька або кольканайцять моргѣвъ въ 2—3 кавалкахъ, тожь може тожь ще скорше доглянути и обробити. О скѣлкожь больше дается тов сквати о грунтахъ ерекціональныхъ!

Тожь смѣло можна скавати, що скомасоване грунтовъ ерекціональныхъ булобы першимъ найважнѣйшимъ а не илюзоричнымъ крокомъ до полѣпшена долѣ сельского духовенства, котре маючы спѣсѣбнѣсть раціонально господарити, сталосьбы и въ томъ напрямку проводникомъ и прикладомъ для нашего селянства, а такій початокъ комасациі заохотивы и селянъ до того дуже важного въ господарствѣ рѣльнѣмъ устрою, надъ котрымъ и въ радѣ державной маючь вѣстися незавагомъ нарады.

Бсѣмъ пересвѣдченій, що кождый священникъ-хлѣборобъ признае важнѣсть и хосеннѣсть тыхъ замѣтокъ и що кождый арѣкылся одной четвертой части грунту, чтобы толькѣ три четвертыхъ мавъ скомасованыхъ, на чѣмъ бы певно анѣ ерекція анѣ бенефиціатъ не втратили.

Подаю тіи замѣтки пѣдъ розвагу нашихъ отпоручникѣвъ, бо по мой гадцѣ, бувыбы то одинъ зъ найважнѣйшихъ кроковъ до полѣпшена долѣ нашего духовенства, а теперъ надаея добра нагода тов предложене, куда слѣдуе, зробити.

ДОПИСИ.

Зъ Шельпакъ.

Въ ч. 139 „Дѣла“ читали мы межи новинками допись до краковского „Сзас-у“ отъ Пѣдгаецъ дотычно стипендиі для ученика въ интернатѣ оо. Змартвыхстанцѣвъ съ додаткомъ, що „значна зайшла змѣна въ поглядахъ рускихъ священникѣвъ; имено о. Дудыкевичъ заявивъ, що веденѣ интернату черезъ оо. Змартвыхстанцѣвъ годится съ его пересвѣдченѣмъ религіенымъ и народнымъ. Той самой думки бувъ и о. деканъ Стеткевичъ. На такій поваги селяне умовкли и стипендию ухвалено майже одногласно. Першого року перейшла она толькѣ голосами польскихъ радныхъ, а другого понехано внесена, бо навѣтъ деякіи Полякі казали, що не належить Русинѣвъ дражнити.“

Дописи той мовчкомъ поминути не можна, бо могобы здаватися, що въ самѣй рѣчи зайшла въ поглядахъ рускихъ священникѣвъ такъ значна перемѣна. Треба було толькѣ чекати на поясненя и спростованя. Пояснене наступило въ ч. 23 „Р. Сіона“ цѣлкомъ въ душѣ, а майже словами дописа до „Сзас-у“. Наступило и спростоване, що ухвала одногласно не перейшла и что нѣкто въ Русинѣвъ внесена не попиравъ. Алежь не о тов ходило! Ишло о тов, що въ дописахъ якъ до „Сзас-у“ такъ и до „Сіона“ стоять слова: „Того самого мнѣнія бувъ Веч. о. деканъ Стеткевичъ.“ Въ противнѣмъ случаетъ було обовазкомъ о. Стеткевича поперти селянъ, котрій внесено противилися.

Мы поважаемо пересвѣдчена Другихъ,

чтобы той край выдерти навадъ Шведамъ и прилучити до Польщѣ, тымъ больше, що Польща лишила его поки-що въ рукахъ шведскихъ, але не зрѣкалася ще его вовѣмъ. Въ томъ появились въ Штокгольмѣ послы татарскіи, высланіи до королевы за справою Хмельницкого, чтобы ви намовити до союзу и до спѣльного выступлєня противъ Польщѣ. Хмельницкій зная, що ковацкихъ послѣвъ выловлятъ Поляки на доровѣ, а татарскихъ не посмѣють.— Шведы отправили послѣвъ съ нѣчимъ, бо само-тогда заносилося на вѣчный миръ съ Польщею; ровножь отповѣли, що не маючь причины ровпочинати войны и съ Россією, до чого ихъ пѣдмовляли Татары.

Тому пѣднимая гетьманъ на ново перерваніи переговоры съ Ракочимъ, котрій тымъ радше приближася до ковакѣвъ, бо само въ той часъ поконавъ Хмельницкій господаря молдавского Лупула и мавъ вже по своѣй сторонѣ обохъ господарѣвъ, т. е. молдавского и волоского. Зъ листѣвъ довѣдуемося, що Хмельницкій почавъ вже бувъ пѣдбуривати польскихъ селянъ, а Ракочого намовлявъ загорнути часть Мало- и Великопольщѣ. Въ томъ наступавъ погромъ ковакѣвъ пѣдъ Берестечкомъ (1651); Ракочій, якъ вѣдомо, помочи не давъ ковакамъ нѣякои и переговоры съ нимъ на якійсь часъ вновь прерываються. Вѣсть про побѣду Полякѣвъ пѣдъ Берестечкомъ мала ще другій ва-

але не буде отъ рѣчи пригадати, чому рускіи послы въ соймѣ въ 1881 р., якъ одинъ мужъ спротивилися даню 10.000 ар. запомогіи Змартвыхстанцямъ на ихъ интернатъ?

Судачи поверховно могобы здаватися такъ, якъ тов видать оо. Дудыкевичъ и Стеткевичъ; але кто не спускае зъ ока исторіи свои народности, той знае, що поверховнѣсть служитъ часто до укрываня иншихъ цѣлей. Ту насуваея пытане, чому шляхта руска покинула обрядъ и мову отцѣвъ своихъ, а приняла иншіи?

Исторія учитъ, що Поляки постановили зѣллати Русь съ Польщею въ взглядахъ политичнѣмъ, религіенѣмъ и народнѣмъ, а латинске духовенство нѣякъ не хотѣло откватися отъ змагана вытиснути греческій обрядъ въ рускихъ областей, а съ нимъ и руску народнѣсть. Анѣ безнастанніи жалобы анѣ бунты ковацкіи, анѣ такіи катастрофы якъ ровборы Польщѣ, не були въ силѣ его опамятати.

Чого не докавали уни политичній и церковній, того мали доконати школы. Плянь польской пропаганды лежавъ въ томъ, чтобы отвернути отъ греческого обряду вышчу клясу на Руси, котра становила силу, и якъ довготая стояла при вѣрѣ и мовѣ отцѣвъ своихъ, такъ довго годѣ було думати о вынородовленю Русинѣвъ.

Средствомъ до того были колегіи и школы, котрій бауиты заводили одну по другой. Головною для того, а можна скавати выключною цѣлею бауитского выхованя въ краяхъ рускихъ — було пѣдготовити ученикѣвъ до обряду латиньского и вщепити въ нихъ легковажене а навѣтъ погорду для обряду греческого. До того уживали бауиты не такъ доказѣвъ науковыхъ, якъ рѣжныхъ иншихъ способѣвъ, котрій вилывали на умъ молодѣжи. Тамъ не ходило о духа вѣры, котрій мае обнимати всѣхъ ровною любовію, — але о внѣшній формы; тамъ зацѣплявано згубный для народу фанатизмъ.

Чтобы однакожь не обуривати противъ себе рускихъ родичѣвъ и не загородити рускимъ дѣтямъ дороги до школъ своихъ, бауиты довго не заявляли погорды для руской церкви, явно ви не гонили анѣ старалися пѣдкопати ви напередъ въ фундаментахъ; противно, бауиты увѣряли, що не думаютъ навертати Русинѣвъ на обрядъ латиньскій и повторяли, что восточна и западна церковь однаково святѣ, ровній межи собою, — що имъ ходитъ толькѣ о освѣту.

Для того то рускіи родичѣ охотно отдавали дѣтей своихъ до школъ бауитскихъ; они думали, що молоде поколѣнне рускихъ людей, отримавши оружія духовне въ рукъ инѣвѣрцѣвъ, уже его на оборону своего обряду.

Сталося инакше. Бауиты умѣли привязувати до себе ученикѣвъ впоюючи въ нихъ — пригѣдне до своихъ цѣлей — пересвѣдчене о вышности латиньского обряду. Они навѣтъ для виду часто мовѣ-то здержували своихъ хованцѣвъ отъ перехода на обрядъ латиньскій. Однакожь тіи такъ добре были пѣдготовленіи поважати чуже, а погорджувати своимъ, що нѣбы на перекѣръ

слѣдокъ. Послы польскіи, котрій само-тогда пересправляли съ послами шведскими въ Любецѣ, зѣрвали отъ разу дальшіи переговоры, кавали стрѣляти салвы въ знакъ радости, а Христинѣ отмовили навѣтъ титулу королевы. Въ томъ заявлялся въ Штокгольмѣ польскій утѣкачъ и ирачникъ Радѣвскій. Зъ одной стороны загрѣввавъ отъ Христану до вѣны съ Польщею, а въ другой зрѣвивъ Хмельницкому надѣю на певну помѣчь шведску, а себе представлявъ въ листахъ, писаныхъ до гетьмана, мученикомъ за свою прихильнѣсть до ковакѣвъ. Гетьмана вывавъ отъ, чтобы приславъ до Штокгольму якого сталого посла, найлучше якого духовного, котрій умѣвъ бы по гречки, бо королева умѣе добре той языкъ. Вправдѣ попался посолъ съ тымъ листомъ въ руки польскіи, однакъ Хмельницкій дѣнавася о всѣхъ предложенияхъ Радѣвского, и, якъ здаея, не въ иншій цѣли перебувавъ пѣсля того на дворѣ шведскѣмъ атоньскій монахъ Даніиль, а коли по битвѣ пѣдъ Батогомъ (1 червня 1652) отновлено вновь давній переговоры въ Любецѣ, поставила симъ равомъ Христина такіи условия, що ихъ Поляки приняти не могли.

Зъ дальше наведенихъ вѣстей и листѣвъ, видимо въ повнѣмъ свѣтлѣ облудне поступоване Ракочого. Въ одинъ и той самъ часъ лучитя отъ съ господаремъ волоскимъ и съ

своимъ учителямъ, громадно покидали свое, а горнулися до чужого.

Не хибувало и пересторогъ. Рускіи люди были однакожь глухіи на перестороги. Такъ и пр. въ роцѣ 1569 померъ Иванъ Теодоровичъ Чарторыйскій, князь Клевану и Пересосницѣ, яко вѣрный сынъ греческой церкви а затымъ и яко Русинъ. Отъ лишавъ малолѣтного сына Юрія пѣдъ опѣкою матери уродженой княжны Заславской. На дармо робивъ ви князь Курбскій представлєня, чтобы не посылала своего сына до школъ бауитскихъ до Вильна, бо бауиты оттягнутъ его отъ обряду греческого, якъ тов сталося съ сынами князя Крошынського. И такъ наступило. Юріи Ивановичъ Чарторыйскій ведля свѣдоцтва Niesieckого бувъ першимъ въ того роду князьемъ, що вырѣкся греческого обряду и перейшовъ до латиньского.

Видно, що рускіи родичѣ, котрій посылали своихъ дѣтей до школъ бауитскихъ, вдоволялися позорами и були того мнѣнія, якъ нынѣ оо. Дудыкевичъ и Стеткевичъ, что веденѣ школъ черезъ бауитѣвъ годится съ ихъ пересвѣдченѣмъ якъ религіенымъ такъ и народнымъ.

Штука тактики бауитской власне лежала въ томъ, — замыслити рускимъ людямъ очн, чтобы не видѣли, якъ пѣдкопуея ихъ обрядъ и народнѣсть, чтобы саміи до вынородовленя помагали.

Чи велику прислугу бауиты зрѣбили Польщи, не наша рѣчь судити; але кривды нанесеніи Русинамъ суть вопіючими на небо. Тактика тая бауитѣвъ и латинникѣвъ не ограничалася на православныхъ, она рѣзгалася и на унитѣвъ якъ въ Польщѣ такъ же и въ Австріи. Перетягано, що толькѣ далося перетягнути. Вилывы тіи вправдѣ повнѣйше зменшилися, але не уставали нѣколи; були за тымъ шкѣдливими якъ въ взглядѣ религіенѣмъ, такъ и въ народнѣмъ. Латинники радѣ були вилывъ своій на Русь зѣбольшити, чтобы вынородовлене приспѣшати и то за помѣчь Русинѣвъ.

Кажуть: „сокира не рубалабы лѣса, якъ бы лѣсъ не давъ топориска“. Огляданося дятого за топорисками, якіи въ кождѣмъ народѣ найдутся. Одніи служатъ сокирѣ въ амбіциі, другіи для выскѣвъ... иншихъ треба выховати до того.

Коли за митрополита Левцкого прійшла отова послати хлопцѣвъ на выховане до Риму, нашѣ утѣшился, що колькохъ Русинѣвъ знаидѣ приуть и науку. Але досвѣдченій митрополитъ вырѣкъ тіи слова: „Чекайте но, чекайте, ще вамъ тов колысь костекъ стане въ горлѣ!“

Обвананымъ съ исторією приходили вправдѣ тогда на гадку приятелѣ бауитѣвъ, якъ Рагова и Рудкій, котрій реформувавъ Василіанъ на способѣ орденѣвъ западныхъ, або и владыки, якъ Рыло; но и тіи не думали, чтобы щѣсь пѣдѣбного могло повторятися нынѣ.

Владыки, якъ Ангеловичъ, Левцкій, Снѣгурскій, при своѣй преданности Римови стерегли греческого обряду. Яхимовичъ не допустивъ ордену бауитѣвъ до унитской церкви.

до гетьмана мовѣбы лишъ для того, чтобы его вышщѣгувати и довѣдатися, яка у него сила, якій дальшіи намѣры. До султана писавъ триязычный воевода ще инакше; впевнявъ отъ его, что вносится съ коваками въ той цѣли, чтобы посадити на польскѣмъ престолѣ когось иншого.

Небавкомъ ровпочинаея война ковакѣвъ съ Поляками на ново. Хмельницкій порушивъ теперъ не вже самыхъ ковакѣвъ, а цѣлый рускій нарѣдъ, все що было способне вщопити за оружье; не саміи коваки, а мѣщане, хлопы, а навѣтъ наймиты, все пѣшло за булавою гетьмана. Наступила Збаражчина и Зборѣвщина; Богданъ, хочъ удержався въ силѣ, мусѣвъ въ договорѣ Зборѣвскѣмъ вдоволятися лише संबодами для ковакѣвъ; хлопы мали навадъ ити въ пѣдданство. При тыхъ обставинахъ переконався Хмельницкій скоро, что не удержитя при булавѣ, поки и народа не выбѣе на волю, т. е. что нема для него иншого выводу, лишъ або войну на ново ровпочинати, або подякувати за гетьманство. Треба було отже вновь оглянутися за союзниками: выслано р. 1650 послѣвъ до Россіи, до Ракочого, до Татаръ, до Молдави и до Швециі.

Королева Христина была сильно занепокоилася войною польско-ковацкою; она тревожилася, что коваки готовѣе може повднатися съ королевемъ и напасти на Ливонію (Инфлянты),

королевемъ польскимъ противъ Лупула и молодого Тимоша Хмельницкого, котрій опѣсля гине пѣдъ Сучавою, — а ровночасно запевняе старого гетьмана о своѣй постоянности и щирѣй приязни, а короля польского проситъ такожь ровночасно о помѣчь противъ Туркѣвъ, котрымъ бувъ обовязанный до вѣрности васалю.

Все тов прискорило остаточну ровнянку непевной и нелєсной ситуациі; оба воеводы и Ракочій готовѣе станутъ иано по сторонѣ Польщѣ, та лише страхъ передъ Турками здержувъ ихъ отъ того, а коли гетьмана зрадили и Татары, мусѣвъ тойже заключити съ королевемъ нещасливый Жванецкій миръ, котрій повбавивъ его майже вовсѣмъ довѣрїи у народа. Старый Богданъ пѣддаея въ Переславской угодѣ (въ сѣчню 1654) Россіи; даръ выповѣдавъ Польщи войну и забирае отъ нея майже однимъ замахомъ Полоцкъ, Смоленскъ и Витебскъ. Теперъ побачила и Швециі, что настѣла пора рѣшуча: Христина уступая добровѣльно въ трону, а вступае на него военничій Кароль Густавъ, потомокъ Ваадѣвъ по жєвской линіи. Для ока ровпочинае отъ въ рауе переговоры съ Яномъ Казимиромъ, але его посолъ Кокъ являея въ Варшавѣ не на тов, чтобы умовлятися про условия вѣчного миру, лише тому, чтобы довѣдатися, что дѣея въ Варшавѣ и въ якихъ внѣшнихъ була тогда Польша съ Татарамы, Туркамы, обома госпо-

ПЕРЕГЛЯД ПОЛИТИЧНИЙ.

Австрійсько-Угорська Монархія.

(По поводу журналистической дискуссии надъ пытаньемъ административного подъяу Чехъ) помістивши монахійська „Allgemeine Zeitung“ цівкаву розвідку звітного историка Шпрингера, котрий виказує, що идея подъяу чеської провинції не єсть зовсімъ новою і була піднесена ще на сеймі кромєрижскімъ 1849 р., коли трактовано справу конституційного устрою цїлої монархії. Историчний сиоміяни Шпрингера цїкаві особливо для насъ, бо вь нихъ знаходимо свѣдоцтво, що і пытаньє подъяу Галичини, не єсть позбавлене реальної підстави и вже вь половинѣ бѣжучого столѣтя займало умы такихъ знаменитостей политичнихъ якъ Палацікій. Дня 13 сїчня 1849 р., пише Шпрингеръ, зачавъ конституційний видѣль австрійського союму вь Кромєражу нарады надъ конституцією. Предложено два проекти. Крімъ проекту написаного більшою частю глївнїшого видѣлу предлуживъ Палацікій свій проектъ. Палацікій, котрого пошпирало Чехи и Словенцї, виходивъ зъ двохъ заложенъ. Нова Австрія мусить бути построена на основѣ національної рівноправности и нова конституція мусить розтягати такожъ на край угорскїй. Далшїй вислїдъ зъ принципівъ Палацікію витягнувъ Словенцї Кавчичъ, котрий заступаєть поглядъ, що новї провинції мусять бути уладженї и подбленї поєля народностей. „Тыхъ, що бажають задержати подѣль поєля давнїйшихъ провинцій“, говоривъ Кавчичъ, „осылаю на то, що зъ него такъ Хорваты якъ Словенцї и Сербы не були бы задоволенї, и дальше на то, що вь Галичїй Русини стъ Поляками, вь Чехахъ Нїмцї стъ Чехами, вь Тиролю Італїянци стъ Нїмцями не хочуть разомъ лишитися. Такї самї явища повторяються вь Далматїи и вь Побережю. Палацікій приступивъ совершенно до поглядівъ словенського посла и нарисувавъ на засѣданю видѣлу зъ дня 23 сїчня ось який образъ нової Австрїи: „Съ принципомъ, не творити за малыхъ провинцій, чтобы перешкодити перевазї сильнїйшихъ, я зовсімъ згоджуюся, хочу тільки, чтобы узнано его консеквенцію. Каждая провинція має бути захована вь своївй національности, а се має бути узгляднено при подѣлї провинцій, бо инакше буде выславлювана рівноправність народностей чистою илюзією.“ Выходячи зъ того погляду предлуживъ Палацікій слїдуючий подѣль Австрїи: 1) Чеховїя с. е. чеська часть чеської провинції; 2) Нїмецькї Чехи або Bojgerheim; 3) Австрїя вышена и низша стъ Зальцбургомъ; 4) Нїмецька Стїрїя и Каринтія; 5) Словенська Стїрїя, Країна и Словенское Побережье яко Славонїя; 6) Шлезїя; 7) Моравїя; 8) Нїмецькї Тироль и Форарльбергъ; 9) Тироль италїйскїй; 10) Італїйська часть Побережья; 11) Далматїя; 12) Мазурска Галичина; 13) Руска Галичина; 14) Буковина. Проектъ Палацікого більшість откинула и оный же на томъ самімъ засѣданю предлуживъ новий проектъ, при чїмъ высказавъ, що Австрія мусить бути такъ устроена, чтобы народы побочь себе радо осуществляли. Вь томъ другімъ проектї предлуживъ подѣль Галичини на руску и польску а край нашъ виходить вже просто польскою провинцією. Однакже и вь томъ видѣ не удержався проектъ устроїти Австрїю и лишь одїнь Рїгеръ, що вьтогда належавъ до молодшихъ провідниківъ чеськихъ, віддавъ за нимъ безусловно своївй голосъ. Забравши слово на засѣданю видѣлу отбутьомъ дня 24 сїчня, на котрїмъ боронивъ онъ краснорѣчиво права Русинівъ, а выступавъ противъ жадобї панования Поляковъ, высказавъ Рїгеръ, що проектъ Палацікого анї зъ становища историчного анї національного не дастья консеквентнїо перевести, и онъ голосує за нимъ лишь для того, що не знає отповѣднїшого отъ него. Планъ Палацікого, хочъ не позыскавъ більшість голосівъ, то все таки стрїнувся стъ признаньємъ вь ширшихъ кружкахъ соймовыхъ, а одїнь зъ знатнїйшихъ членівъ нїмецької лївицї оголосивъ вь газетахъ подобну програму. По розвазаню кромєрижского союму уцали и всї планы конституційнїй. Палацікій пробувавъ ще вь газетї „Nagodni Noviny“ позыскати для своего плану прихильниківъ, публикація тая не отнесла однакже практичнихъ наслідківъ, а правительство заказало опбїя дотыкати сеї справы. Отъ того часу минувъ вже майже цїлий вїкъ людскїй и много змінилось вь Австрїи. Чижъ має ще планъ Палацікого живущу силу? — Агатація задержуєть теперь на порозї Угорщини, о Русинахъ и ихъ національнихъ правахъ вже не говорится. Найбільше опїяне зреалізованє плану конституційного Палацікого змінена тактика политична речниківъ славянськихъ. Автономїя подаєся теперь лишь для провинцій а вь границахъ провинційнальныхъ пожадана строга централизація.—Такї вь головнїхъ зарысахъ змістѣ отагїи Шпрингера, котра зробила вь справѣ незвычайну сензацію; и хочъ наконечню єя цїлею єсть полемика за административнїмъ подѣломъ Чехїи, котрий насъ безпосередню не дотыкає, то все таки має она и для насъ свою историчну вартість.

ЗАГРАНИЦЯ.

Росїя. Убийство Судейкина викликало такъ вь цїлої Росїи якъ особливо и вь Петербурзї велике враженє, а позаякъ ще и російскїй газетї майже нїчого не згадують о сьмї убийствї, то легко понати, що переполохъ стався ще тымъ

большїй и що кружати всякого рода вѣсти, котрї занепокоюєть умы нїякъ не можуть успокоити. Вь загалї вь сьбї сираєть лишь слабї маємо поєсення, якї намъ подають по большїй части нїмецькї газетї, котрї — якъ дуже часто дїєся — неконче добре суть поинформованї вь справахъ внутрїшнихъ Росїи. Такъ доводимоєся зъ нїмецькихъ газетъ, що помешканьє, вь котрїмъ убили Судейкина, не отнаймать Яблонокїй, а таки самъ Судейкинъ и що онъ тамъ мавъ дуже часто нарады стъ мнїмими отступниками революціонїстівъ. Яблонокїй же бувъ одїнимъ зъ засудженыхъ вь Одесї революціонїстівъ, котрий подаєть прошенє о улагодженїи и обцїдавъ поробити важнїй збзнаєть вь некоряєть революціонерівъ. По поводу сего прошеня прїїхавъ самъ Судейкинъ до Одессы видѣвоє тутъ стъ Яблонокїмъ и виробивъ ему то, що єго засудили лишь на сылку вь Сїбирь. На порозї вь Сїбирь прїїхавъ Судейкинъ Яблонокїю вь назначенїемъ мѣсто учети зъ воза желїзної дороги и взявъ єго за своего агента. При помочи Яблонокїго удалоєся Судейкинови поробити дуже важнїй розслїдъ и узвїязнати найголовнїйшихъ революціонїстівъ. Отъ сего часу мавъ Яблонокїй повне довѣрїє у Судейкина. Чи однакже Яблонокїй цїро все виявляєть передъ Судейкиномъ, чи лишь о стѣлько, о скѣлько уважавъ за потрібне, чтобы позыскати єго довѣрїє, — не знати. Такъ само не знати, чи убїйство Судейкина ставлося за инициативою Яблонокїго, чи сєй бувъ змушений до того другими революціонерами. Кажуть що гр. Толстой доводивъсь вь якїй спосібъ Судейкинъ слїдїть за революціонерами, перестерѣвавъ єго и предтєавляєть ему, якїй чекає єго конецъ. На се мавъ Судейкинъ отповѣтити: „Не бѣйтеся о мене а стережітеся радше самї о себе. Вамъ скорше грозить страшна судьба.“ Вь Петербурзї розказують собѣ, що Судейкинъ бувъ вже на тропї дуже важного заговорю и якъ бы се єму було удалоєся, революціонеры були бы вже понесли послїднїй смертельнїй ударъ. Для нихъ не було вже виходу, якъ лишь спрїятати Судейкина зъ свѣта, вь котрого рукахъ були вже всї нитки тайноєти отїи. Наколи бы се дїйстно була правда, то революціонеры оєягнули бы велику користь, бо не тільки, що Судейкинъ забравъ всю тайну стъ собою до гробу — онъ не мавъ звичаю записувати всѣ свои розслїдї — але теперъ нїкто другїй не знаєєся, котрий бы такъ енергично выступавъ противъ революціонерівъ. Похоронъ убитого отбувоєся стъ великимъ торжествомъ; тѣло єго перевезено до Москвы а зъ отси вь єго мастокъ. Вдова по Судейкинїй получила 5000 рублївъ рѣчноє пенсію. Стъ убїйствомъ Судейкина має бути звязанъ такожъ и пригода царя на ложахъ. — Вь Петербурзї перебувають бувшїй либеральнїй министр Лорисъ-Меликовъ и Милютинъ, а першїй має бути навѣть досить частымъ гостемъ на царскімъ дворѣ. — „Русск. Курьеръ“ доносить, що на прошенє многихъ мѣстѣ и зємотвї министрство просвѣтї постановило на слїдуючий рѣкъ значно побольшати число узѣднхъ и городскихъ шкѣлъ и визначило вь сьбї цѣлы кредитъ вь высотѣ 1,074,257 рублївъ.

Англія. Споры и непокою вь Англіи будуть вестися, здаєсь, безъ кнїца. Протестанти и католики зачинають чимъ разъ острїйше противъ себе выступати. Правительство о стѣлько находится вь прїкрїмъ положеню, що оно не хоче забороновати права зборівъ и вольного слова а для удержаня порядку мусить забороновати носити зброю и мусить вь певнихъ мѣстахъ громадити войско. Такъ було передъ кількома днями вь Дроморѣ вь Ирландїи, где мали отбутиєся на разъ ажъ два митинги: одїнь протестантскїй а другїй католицкїй. На першїй збѣралоєся дуже много людей; на другїй прїїхало лишь около 2000. Цѣле мѣсто було череповнене полицистами и тайными агентами, крѣмъ того стояло сконспїнованє войско. Оба митинги отбулися спокійно на двохъ противныхъ кнїнцяхъ мѣста. Доєрва по митингахъ напали протестанти оранжїсты католиківъ и розпочалася страшна бѣйка, вь котрїй много людей покальчено. Войско и полиція лєдвї могли прївернутї спокій. Кажуть, що фєніанє выслали панїй грознєє письмо, вь котрїмъ заявляють єму, що убьютъ єго, наколи онъ буде поддерживать англієське правительство противъ Ирландїївъ.

Туреччина. „Poi. Corr.“ доносить, що 29 мїя. м. болгарскїй єксархъ бувъ на аудїєнціи у султана. Єксархъ явився на завованєє самого султана и розговорювавъ стъ нимъ цѣлу годину. Султанъ обцїдавъ єму, що буде отатарєся о духове добро всѣхъ народностей вь своївй державѣ и прикаже Сандъ-пашѣ, чтобы вь томъ же дуєѣ поступавъ. Онъ приказавъ єксархови поїти до Сандъ-пашѣ и розказати єму цѣлий розговоръ. Єксархъ учинивъ се и Сандъ-паша прїрѣкъ єму такожъ, що охотно сиовнїть прикази своего монарха. Рѣвночасно выдаєть султанъ розказъ, чтобы кабинетъ и супротивъ єкуменського патрїярха поступавъ прихильно и старавоє стъ нимъ полагодитиєся. До теперъ однакже конфликтъ ще не полагодженїй. — Якъ англієскїй журналъ доносить, запанувала вь Константинополї идея паніолямізму. Єя нова гадка вь магометанскімъ свѣтї мала вийти зъ Ільдізъ-Кїоєку. Не давно збѣралася були константинопольскїй улемы и постановили для ширєня сеї нової идеи выслати своихъ агентівъ до всѣхъ краївъ, где лишь проживають магометанє, не выймаючи и Індїи. На агентівъ мають выбиратися найобразованнїйшїй и найдѣбнїйшїй люде. Англічанє добачують вь томъ якує тайну звязъ Туреччини стъ Магдїмъ вь Суданї. Здаєся однакже, що Туреччина хоче такимъ спосібомъ противъ-дїєтвувати лже-пророкови, чтобы не утратила всякого впливу вь Арабіи и вь півнїчній Африцї.

Египетъ. Положенє вь Египтї зъ дня на день ставєся грѣбнїйшимъ а ворохобнїя вь Суданї чимъ разъ большїй прїбирає розмѣры. Справедливо каже Бакеръ-паша, що ворохобнїя вь Суданї єсть такъ страшно релїгїю-фанатична, що частъ, чтобы и Европа стала о нїй отповѣдїтїєє думати. Повстанєє вь Суданї грозить вже не тільки Египтову, але и цѣлої Европї. Вь першїмъ рѣдї потерпѣли бы не мало Франція и Испанїя, а Англія мусѣлабы всѣхъ своихъ силъ ужити, чтобы удержатися при власти вь Індїи и Аденї вь гороврїанїхъ покликалобы цѣлу Европу до дѣла а зъ сего дуже легко моглобы заворушитися загальна война. Тымъ часомъ Англія постановила нїчого не дѣлати противъ ворохобнїковъ вь Суданї и, якъ легко понати, выкликала сїмъ велике негодванєє єгипетского правительства. Се послѣднєє выслаєло сїми днями рѣшучу ноту до англїйского кабинету, вь котрїй жадає отъ англїйского правительства остаточного рѣшеня вь суданскїй справѣ. Наколи Англія откаже помочи своєє кєдиновоє, то министерство постановило отступити вєхѣдну часть Судану Туреччинї и зменшити отповѣдно данїну для Порты. Тогда сконцентрированобы єгипетское войско а єгипетское правительство малобы тогда до рѣпорядимости 10.000 людей, котрї и безъ окупационной арміи моглибы удержати спокій вь краю и боронылабы границї. Глєкотрїй французскїй журналъ кажуєть, що итересованї державы вышлюєть вь короткїмъ часѣ ноту до англїйского правительства стъ запытаньємъ, якїй средства оно предпрїяло, чтобы забезпечити своихъ пѣдданныхъ. Зъ Каїра подтверждєєся вѣсть, що шурїанъ Магдїго стоить вже лишь на 30 мїль отъ Картума и завываєє житєлївъ до ворохобнї. Залого Картума за слаба, чтобы могла опертїєся. Кажуть, що цѣла сила лєєророка выноєсь около 70.000 людеє; зъ тыхъ однакже лишь 30.000 здѣбныхъ до войны; всѣ они мають бути добре узброєнї и мають досытє амуницїи.

НОВИНКИ.

— Зъ Станиславова пишуть намъ: Вь ночи зъ 8 на 9 л. сїчня упокоюєся по дуже короткїй але тяжкїй груднїй болїзни многозаслуженнїй патрїотъ о. Кїрїлъ Церковє и чѣ приходникъ зъ Опришовець, предѣдатель общества господарско-промыслового руского, членъ рускихъ инстатучїй и товариствъ, членъ видѣловнїй рады повѣтовон Станиславовоєко. На засѣданю повноє рады повѣтовон дня 9 л. с. м. почтили члены рады на внесенєє маршалка п. Брыкчинського памятї найдѣльнїйшого своего товариша бл. п. о. Кїрїла, а оттакъ ухвалили взяти черезъ своихъ чотырохъ членівъ репрезентаційну участь такъ вь похоронахъ дня 11 с. м. вь Опришовецяхъ якъ и корпоративно вь номинальнѣмъ богослужєню, котре за ушкобї душѣ бл. п. о. Кїрїла вь Станиславовѣ познїйше отбудєєся. — На томъ же засѣданю ухвалила рада повѣтова 300 зр. запомоги для руского мѣсцевон Бурєє братства св. Николая, для Бурєє им. Краєвоєко такожъ 300 зр., а для закладу убогихъ дѣвчатъ 200 зр. Урядъ мѣсцевон инжинера постановило злучати стъ урядомъ канцїлїста рады повѣтовон, при чїмъ заощадитєся нару соєт зр., за тоє секретарєви рады пов. ухвалєно пѣдвышїти рѣчну платню зъ 1000 зр. на 1250 зр.

— Про деєрадацїи вь Видѣлї краєвїмъ все ще ходять глухї вѣсти по Львовѣ. Офіціальноє поясненя дѣла досї ще нема; п. Пѣрожинскїй не засуспендованнїй, якъ обцїювали польскїй газеты, але збѣстаєє дальше вь своївмъ урядѣ. Ц. к. прокураторїя державна вѣмѣшалоєся вже вь дѣло; кажуєть, що важнїйшїй „неправильности“ выкрыто рѣвночасно вь орудованю фондами закладу вь Дроговыжї.

— Намѣстникъ п. Залєснїй выдаєть до ц. к. старостѣ окружнїкъ, вь котрїмъ звертаєє ихъ увагу, чтобы строго наглядати надъ покунтными писарями, тою правдивою язвою убогихъ веротѣтъ народа.

— Иванъ Левнїчнїй (Нечуй), славннїй нашъ повѣстєписатель, бувъ черезъ довшїй часъ неуждїй. Теперъ вже, якъ доводимоєся отъ пробѣжоєго Украинца зъ Кнїшїєна, здоровьє п. Левнїцкого значно получилось, такъ що сповняєє вже свои учительскїй обовязки и отдєєся трудамъ литературнымъ. „Кїєвоєка Старина“ розбїчнєє стъ першою книжкою за рѣкъ 1884 печатати єго нову обшїрну повѣсть п. заг. „Старосвѣтскїй батюшка и матушка“. Повѣсть єю написавъ п. Левнїчнїй по украиньскїи; вь „Кїєвоєко Старинѣ“ буде, здаєсь, печатана вь переводѣ глєєкорукїмъ. Рѣвночєє готовитоєся вь Кїєвѣ до друку єго повѣсть „Кайдашєва семья“, котра передъ кількома роками була напечатана вь львовскїй „Правдѣ“.

— Украиньскїй театръ пѣдъ управою М. Кропивнїцкого выїдеєть зъ Житомира до Одессы, где дастъ цѣлий рѣдъ представлєнїєє.

— Новыми членами палаты панѣвъ маєєсь небавомъ цѣсарѣ именуєтати — якъ телеграфуюєть зъ Вѣднїя до „Gaz. Narodow-on“ зновъ двохъ польскихъ панѣвъ: банковика гр. Вол. Русоєкоєго и профессора краковского гр. Стан. Тарновского.

— Вь Дїєвоє, магнїтноє гр. Яна Тарновского, згорѣли вь ночи на 1 л. сїчня двѣрїкї стайнї, а вь огнї згїбло 40 расовыхъ неасекурованныхъ коней.

— Зъ Скалатѣ пишуть намъ: „Зъ кожного кутка нашон широкон Русї даютьєся чути голоса: „Тамъ заложили читальню, тамъ шпїхлѣръ, тамъ каєу, и т. д.“ — лишь о нашѣмъ Скалатѣ не знати вь газетахъ якої веселої звѣстки. Да-

Нынѣ жь инакше. Нынѣ прїятель Бєуитѣвъ попирають роботу ихъ на шкоду народа, усилюють переломити историчнєє недовѣрїє къ нимъ...

Видно, що тыхъ, що служили самохѣтѣ, и выхованцѣвъ ще було за мало, бо наслаєно на насъ новыхъ Бєуитѣвъ, т. в. Змартвухвстанцѣвъ, докторыхъ деякї Русины сєрцємъ прїлєгають. Але запытаймо, чому тїи прѣваєлиєсь „Zmartwychwstaєє-ями“? Чи може намѣрятьєсь они воскресити народнѣсть руску? Або направлїти кривды нанесєнї Русинамъ? Нѣ, они намѣрятьєсь воскресити Польщу, котрїй Русь стоить на завадѣ. Та ще, кто суть прѣректоры Змартвухвстанцѣвъ? Чи не тїи, що самї выреклїєсь обрядю и народности отцѣвъ своихъ? Ту причина, чому Русины противнї Змартвухвстанцямъ!

И кє. Калинка писавъ вь своївй отовѣ, що онъ анї латинизувати, анї колонизувати не думає, що онъ хоче Русинѣвъ мати тымъ, чимъ ихъ Богъ сотворивъ. Для того говорєно вь часѣ дебати о запомогу вь соймѣ: „Може для того о. Калинка каже питомцямъ интернату, якъ увѣрятьєсь, дома говорити по руски, поєсылає ихъ до руского гимназїи, прїймає Русинѣвъ на домашнїхъ учительствѣ?“ Але то поверховно и до часу. Такъ само говорили и робили Бєуитѣ, чтобы звабити дѣтєє руской шляхты. Однакже до чого они довели скрыто, — вѣдомо.

Того самого сподѣєся и о. Калинка, бо знаємо зъ певного жєрєла, що вь Краковѣ на збѣраню, де велася нарада надъ интернатомъ, о. Калинка говоривъ, що черезъ интернатъ допривадити руске духовенство до целибату, що Русь сама просити буде о внесенєє калєндаря, письма руского и всего, що рѣкнїть Русинѣвъ отъ Поляковъ, конецъ кнїцємъ подкѣпаєє народнѣсть руску! Чи того бажає собѣ о. Дудыкевичъ?

Тактика тая сама и метода, що у Бєуитѣвъ, тожъ и наслѣдки не можуть бути инакшї.

Школы бєуитєкї отчужили шляхту и мѣщанство отъ руского народа, а интернаты Змартвухвстанцѣвъ мають отчужити отъ него духовенство. Чи тїи цѣлы интернаты не суть шкѣдливыми интересамъ релїгїоннымъ и народнымъ Русинѣвъ и чи таке ведєнєє интернату черезъ оо. Змартвухвстанцѣвъ годїтєся стъ перевѣдченьємъ оо. Дудыкевича и Стєтєкевичѣ?

Иного переєвѣдченя були рускї послы и суть нынѣ вь загалѣ Русины, научєнї исторїєю и досвѣдомъ; не вдоволяютьєся они рѣжевымъ цѣвѣтомъ куколю, але глядять за верномъ.

Такъ цѣль интернату шкѣдлива не только народности рускїй, але и церквї; нїчого бо такъ не вєєохочує до унїи, якъ насыланєє на насъ Бєуитѣвъ и Змартвухвстанцѣвъ.

А що до згоды, то тая опиратїєся може только на справедливости. На обьявахъ, якъ вь радѣ повѣтовнїй Пѣдгавцкїй, згоды будувати не можна.

Стефанъ Качала.

дарями и Ракочимъ. Рѣчь ясна, що послы Хмєльнїцкого, выслаєнї до Штокгольму, не потребуєвали богаєно надроблїяти, чтобы Кароля наклонити до войны и до союзу стъ Козаками и стъ Росїєю. Войска шведскїє вже тогда муштруєвалиєсь, а небавомъ вырившїєсь король стъ двома арміями вь похѣдъ на Польщу.

Доти довѣвъ нашъ молодїй ученїй авторъ сєгорѣчну свою розправу, а заповѣвъ, що вь „Справозданю“ слїдуючого року помѣстити другу часть, т. в. далшїй знѣшеня Козакѣвъ стъ Шведами и стъ Ракочимъ вь часѣ 6-лѣтної войны Швециєє стъ Польщею ажъ до Оливского мира 1660 р. Стъ нетерпеливостєю выжидєємо тої вѣднїкнї, бо доєрва тогда розправа дѣйде до природной цѣлости, а певна рѣчь, що далшїй подѣвъ, союзъ Козакѣвъ, Швециєє и Ракочого и спѣльнєє ихъ выступлєнєє для рѣзобраня Польщѣ мають о много большу вагу, якъ самї дипломатичнїєє переговоры, котрї єуть лишь мѣвѣвь приготюваньємъ до далшїхъ важныхъ подѣєє историчныхъ. Бєвєрєчно выяснїтєся не одно темнєє мѣєдєє вь исторїи того такъ дуже важного историчного перїоду и доводимоєся, якъ выглядала тая матня, вь котру попавєє бувъ царь Алексєєє до того стєпеня, що вразъ стъ цѣсарємъ пѣдпрїявъ уєвладуючу Польщу.

Щастєє Боже п. авторови до далшїиої працї!

вѣдѣше буда у насъ якась читальня, бувъ ще зъ тяжкихъ часоу вѣдъ шпихлѣръ. По заколахъ торрѣнхъ читальня вѣ Скалатѣ упала, а шпихлѣръ по довгѣмъ правованю перейшовъ таки въ руки жиды, тутешнаго дѣдича Розенштока. Той дѣдичъ отъ якогось часу почавъ при помощи жидовской рады мѣкою набувати собѣ громадскіе законы, котрѣ до его полѣ, огородѣвъ та будинкѣвъ при тыкають, а теперь въ додатку забирає отъ громады керницю и безодно, зъ котрой цѣле мѣсто черпазо воду, хоче тоє мѣсто придружити до ового задуманаго парка, а за тоє обѣцяє выбудувати керницю на громадскѣмъ грунтѣ, зъ котрой только добрымъ заходомъ буде можна брати воду. На таке поступованье дѣдича ледво отважился заступникъ войта — не войтъ самъ — жидъ Качка на героичный крокъ — внести провизорію, и то не о тоє, що дѣдичъ копає керницю на громадскѣмъ грунтѣ, але о тоє, що забороняє брати воду зъ керницѣ. (Примѣтка Редакціи. Жалуючи щиро за упадокомъ читальни вѣ Скалатѣ, мусимо однакъ Вамъ, панове громадяне, заявити, що тому упадокю вѣ першій мѣрѣ таки Вы самі винны. Читальня — то Ваше дѣло. Правда, многіе читальнѣ закладують и поддерживаютъ патриотами-священниками, але суть и мѣсто, где громадяне закладують и поддерживаютъ читальнѣ самі про себе, но нема кому имъ въ томъ дѣлѣ порады и помощи. Нынѣ заложити и поддерживать читальню не есть рѣшею такъ трудно, якъ було давнѣйше, бо нынѣ, хвала Богу, суть вже друкарныя формулярѣ статутѣвъ и прошения до ц. к. намѣстництва, суть вже и газеты, зрозумѣлы для селянина и мѣщанина, зъ котрыхъ майже що дня може богато цѣнаво вычитати для науки и забавы. Нема вѣбого шкѣдливѣйшого и болѣе пригнетачога духа, якъ жалѣ въ родѣ того: „у насъ читальня упала!“ — Упала, то треба ея подвинути; другіе громады не придуть робити тую роботу, — она мусить бути зроблена мѣщевыми людьми. А чи то такъ трудно? Только колькохъ людей щирою доброю волю, — а читальня зновъ подвигнеться. А теперь же, коли у громады нема на стѣлько энергии, чтобы поддерживать читальню, то якъ можна глядати у нихъ энергии на таку велику вже рѣчу, якъ чтобы не допустили выбору жидѣвъ вѣ громадску раду та чтобы жиды не орудували майномъ громадскимъ такъ, якъ имъ подобася? Одно съ другамъ стоять въ тѣсоній звязи: темнота народа то причина жидовского верховодства а християньскои кривды.)

— Зъ надъ Трудницѣ пашуть намъ: „Ц. к. инспекторъ шкѣльный дорогыцкого округа шкѣльного, П. Е. Фангоръ, порозвазувавъ (?) не знати на якихъ подставахъ мѣщевѣ рады шкѣльной вѣ гдеякихъ селахъ турчаньского повѣта, и зновъ не знати на якѣй подставѣ поручивъ надъ тими школами надзоръ и опѣку п. Батыцкому, провизоричному заступничковѣ директора школы народной вѣ Турцѣ. Зъ той причины тотычкѣ громады терпятъ великїе кривды вѣ презентованю учителѣвъ и всякїи другїи великїе негоды, бо п. Батыцкїи вѣ Турцѣ не знає, котрѣ господарѣ тыхъ сель суть вѣ станѣ посылати свои дѣти до школы, а котрѣ задля убожества не можуть; котрѣ мешкають три четверти мѣлѣ отъ школы, а котрѣ за угломъ школы. Зъ тыхъ причинъ гдеякїи учителѣ безмилосердно кривдять людей. Обовязкомъ про то кождоу интересованю зверхности громадскои и душпастварѣвъ вѣ тыхъ селахъ, где мѣщевѣ рады шкѣльной розвизанї, — удалися до вышнихъ властей шкѣльныхъ съ жалобами на народну кривду“.

— Дирекція телеграфѣвъ во Львовѣ съ днемъ 1 л. сѣчня розвизалася, чи радше зѣстала прилученою до дирекціи почты во Львовѣ. Рѣвночасно и прочїи дирекціи телеграфичнїи вѣ Австрїи зѣстали ополученї съ дирекціями почты.

— „Карпаты“ буде выхадити далѣше вѣ 1884-тѣмъ роцѣ; буде се дванадцатый роцъ его вегетаци. Оригинальнї тамъ мѣжъ Русинами вѣ Угорщицѣ папують отиошеня! „Карпаты выхадити часомъ на половину мадарокїи, часомъ и цѣлыи запечатаныи мадарщиною, а буває и такъ, що число й зовсѣмъ не выйде. Вѣ такѣмъ случаю пише редакторъ, Ник. Гомичковъ: „Мы, якъ редакторъ, по приватнымъ нуждамъ нашимъ цѣлую минувшую недѣлю не были дома“ (гл. ч. 45). Редакція пише въ завѣзваню до предидаты отгакимъ „язычиємъ“. „Просимъ также съ покорностю и почитаньемъ тѣхъ, кои находято и знаютъ себе быти вѣ рестаціи, да изволятъ преплатныи денги благосклонно прислати вѣ редакцію. Скудность денежная праиватствуєтъ духовныи силы и свободность дѣйствующаго духа. Возвыаемся на тѣ 5.000 и болѣше золоты, котрыи написаны вѣ нашемъ каталогу какъ долги у нашихъ чатателѣхъ.“ (Буквалю!)

— „Niedziela“, органъ „Macierzy“, подає „hudkowi“ такїи „концептыкы“: Пытанье: Якъ має собоѣ радити господарѣ, коли ему хибне сѣна для коней? Отповѣдь: Кушать окуляры зъ зеленого скла и привяже коневѣ до очей, а потому наложитъ за драбину соломы. Кѣнь буде все видѣти зеленю то и солому зѣбѣтъ съ апетатомъ, вѣ перевѣдченю, що то сѣно! — „Концептыкы“, що правда, удало!

— Два бауиты зъ Кракова, Журко и Кунштовичѣ, выбираютъ на мѣсто — симъ разомъ не на Русь, але до Африки.

— Непокон робѣтничий вѣ Вѣднї. Отъ якогось часу рухъ робѣтничий вѣ Вѣднї стає чимъ разъ сильнѣйшїи. Ледви що прошумѣли непокон робѣтничий на передмѣстїи Фаворитенѣ, якъ вже 7 л. сѣчня новїи проявилася коло дворца захѣднѣи

желѣзницѣ. Тутъ зѣбралася буда вечеромъ велика товна робѣтничѣвъ, стала на побѣснои двѣрци и почала кричати и сѣбвати. Розбѣйлася буда поголоска, що социалисты хотять бурити друкарнѣ газетѣ и полицїи зарпидла буда для того всякїи ордества осторожности. Вѣ домахъ близько двѣрци уставлено одинъ баталїонъ пѣхоты и богато полицїотѣвъ; крѣмъ того оконосигновано одну шкадрону кѣнницѣ. До 10 години вечеромъ полицїа не потребувала выступати; по сѣмъ часѣ однакѣмъ товна почала збѣлшатися а съ нею крики и сѣбвы такъ, що полицїа мусѣла выступити. До експесѣвъ однакѣмъ не прїйшло. Робѣтничїи постоили до пѣвночи, а потому зачали сѣбвати социалистичну пѣсню „Мы не вродились до роскоши“ и розбѣйлися домоѣвъ.

— Пограничный сѣбръ межъ Галичиною а Россїєю поступивъ вже на дорогу права. Вѣ Ланцутѣмъ повѣтѣ именно повстали буди пограничнїи споры по той причинѣ, що въ дуже богато мѣщевѣхъ не буди повиванїи російскїи стѣвныи границнї, а вѣ гдеякѣмъ мѣщевѣхъ поурывали рѣски много парцель отъ галицкихъ властителей. Теперь ѣздитъ австрїейско-российскя комисїа вздовжъ границѣ и описує протоколы, котрѣ посылужатъ до дальшѣи регуляци. Комисїа погранична зѣбрала вже протоколы вѣ Ланцутѣмъ повѣтѣ и перенесєся зъ отєа скоро на дальшїи сѣбры мѣща.

— Краевскїи жиды намѣряють поставити вѣ свои дѣлнцнцѣ за складковїи грошѣи памятникъ королю Казимировѣ Великому, своему протекторѣи.

— Емеритальна каса духовенства для кїевской губерни. Ще вѣ 1868 и 1869 рр. буда поднесєна вѣ кїевской епархїи потреба емеритальной касы для духовенства, але ажъ теперь зблизькаєся той проектъ до практичного осушения. Вѣ осени минувшого року епархїальне духовенство выбрало комисїю для укладу статута, и комисїа его вже выготовила. Емеритальна каса — поѣсла статута — мае на цѣлю выдывати пенсїи вѣсѣамъ и сирѣтамъ духовныхъ лицѣ, бравшихъ участь вѣ основаню касы своими вкладками, и самымъ овященкамъ, оставляющимъ службу по ушлѣмъ платныхъ лѣтъ. Основнымъ капиталомъ вѣ початку основанї касы будє сума 25.000 рублѣвъ, котру мають зложити всѣ церкви кїевской епархїи. Всѣхъ приходныхъ церквей вѣ епархїи есть 1269, а на кожду выпадє 20 рубл. одноразовїи вклады. Боли въ основаню емеритальной касы возьмє участь цѣле духовенство кїевской губ. (1320 священнїкѣвъ, 188 дїакѣвъ и 1555 причетнїкѣвъ), то щороку дохѣтъ касы — рахуючи на овященїка 12 руб., на дїакѣна 6 руб., а на дїакѣа 4 1/2 руб., — дойдє высоты 24.000 руб. Крѣмъ того 1269 церквей, числомъ рѣчну вкладку кождоу церкви на 6 руб., внесуть до касы щороку 8000 рублѣвъ. Сей проектъ будє розбїратися на епархїальномъ зѣѣдѣ, котрїи отбудєся вѣ Кїевѣ съ початкомъ 1884 року.

— Жидамъ австрїейско-угорскимъ заборонїло отъ 1 сѣчня 1884 правительство російскє вхадити вѣ границѣ Россїи — и о той заборонѣ завѣдомїло правительство австрїейскє.

— (Дрѣбнїи вѣсти.) Вѣ Познанїи умеръ широкозвѣстнїи кнїгарь и накладыкѣ польскїи, I. К. Жуаньскїи.

Вѣсти епархїальнїи.

Зъ Авлархїи Львовской.

Каноничну институтїю получивъ о: Левъ Луцкїи на Великополе.

Презенту получили: 1) о. Корн. Соловскїи на пар. Перемышлянїи; Атаназїи Юркевичѣ на Сухорѣчє.

На конкурсѣ розписанї: Лацке шляхѣцкѣ, дек. тьсьменицковѣ; Высынѣвъцѣ, дек. тернопѣльскѣ; Воля велика, дек. роздѣльскѣ и Устѣе. Речинѣцъ до 21 л. лютого.

Намѣстничтво годитєся на каноничну институтїю о. Мечисл. Авдыковского на Бѣлоголовы; Мих. Громняцковѣ на Августѣвкѣ и Ант. Стефановича на Дмитрѣе.

Консисторїа вставлєся до намѣстничтва за о. I. Гуглевичемъ, запрєзентованымъ на Юнашкѣвъ. Введенїи оо. Ант. Волянскїи яко парохъ вѣ Палагачахъ и Теодоръ Дронъ яко завѣдатель Фаткова.

Зъ Епархїи Перемыской.

Позваму за ревно удѣлєныи науки богочестїа получивъ о. Теодоръ Курьловичѣ, парохъ вѣ Суляжѣвъ, дек. куликѣвского.

Презенту на парохїю Лютовиска получилъ о. Юсефъ Котецкїи, завѣдатель парохїи Дыльдова, дек. затварнїцковѣ.

Введенїи вѣ завѣдательство парохїи Немирѣвъ Емплїанъ Грыневичѣ.

До каноничной институтїи на парохїю Тыличѣ дек. мушиньского завѣзванїи о. Софр. Полянскїи, дотенерѣйшїи деканъ дукольскїи, парохъ вѣ Чорѣмѣ.

Консисторїа вставлєся до президїи ц. к. намѣстничтва що до каноничного поставленї о. Юсефа Дуркову пароха вѣ Бахурю, запрєзентованого юре devolucїю на пароха до Дикова дек. олешицкого.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „За правду“ — подѣ такимъ заголовкомъ написавъ звѣстнїи украинскїи поєтъ и драматургъ п. М. П. Старичкїи нову украинску драму, переробленю для сцены зъ звѣстнѣи немецкѣи романиста Францоа подѣ заг. „Kampf um's Recht“. Предметъ повѣсти взятїи зъ житїи-бути

нашихъ карпатокихъ Гуцулѣвъ. Герѣи драмы предоставленїи такъ якъ вѣ романѣ, только конецъ его рѣжнєтъ: вѣ драмѣ гинє отъ зѣ руки своєи милѣи, а вѣ повѣсти онѣ попадаєся вѣ руки правосудїа и гинє отъ ката.

— „Мѣсяцословъ на 1884 годъ“ выйшовъ недавно вѣ Унгварѣ накладомъ общества св. Василия Великого. Есть се вже XVIII тїи зъ порядку мѣоцословѣ того общества.

Переписка Редакци и Администраци.

Вп. Ол. Г. Стрыльцѣ. Отповѣди Вашои на напастливїи зачѣпки звѣстнѣи часописи мы не помѣстили, бо остаточно они Вашѣи пради не пошкѣдять, а читателѣвъ „Дѣла“ только збудилобы — доказуючи правду того, о чѣмъ вже загално воѣ перевѣдченїи. Вирѣчѣмъ мы, на скѣлько лишь можемо, выстерѣгаємось всякою полемикѣи, котра лишъ руйнує а не будуючо може вѣ нынѣшнѣи хнїдїи выплывати на загалъ Русїнѣвъ. — Вп. Дополноват. зъ Скалата. Звѣстки Вашїи будємо мѣстити воє радо, соли только будуть опиратися на правдивыхъ фактахъ. Цѣкаво будѣтъ знати, какимъ то чиномъ перейшовъ Вашъ шпихлѣръ громадскїи вѣ руки дѣдича? Що до вынужєния звѣстнѣихъ грунтѣвъ вѣ посєсїю жидамъ а не христїанамъ за тїи самїи грошѣи, — то мусѣла бути запєвнє ще якась рѣшающа причина. Вирѣчѣмъ — вольно.

Вп. Ф. С. вѣ Доброгоспѣствѣ. До кѣнца 1883 р. належитєся еще 2 зр. 50 кр. Вп. И. К. вѣ Радезѣ. „Strażnica pol.“ будє и далѣше выхадити.

Подяка.

Вѣзмѣ моимъ щирымъ друзьямъ и знакомымъ, котрѣ по причинѣ смерти мои жены, Каролины зъ Глязерѣвъ Руднїцкѣи, упокоившѣися дня 23 груднѣя 1883 р. — оказали менѣ

и моѣи цѣлѣи родинѣ свое широко-сердечнє сочувство, и старались вѣ томъ отрашнѣмъ горю, лєе насъ неспѣждано постигло, принєсти намъ щирѣ отраду, складаю набоєрдечїишу подяку.

Особенно Вы, Вп. отцѣи духовнїи: Балтаревичѣ зъ Ремѣзовѣцѣ, Луцкѣи зъ Годова, Кучаревичѣ зъ Розгадова, Заричкїи зъ Коронїа. Залѣа зъ Богутына, Яновичѣ зъ Кального, Габрусевичѣ зъ Махновецѣ и Коначѣ зъ Бѣбжанѣ, за тоє, що неважаючи на несприятючу щоро року, прибулысьє съ родинами Вашими отдѣти Покѣвнїи остатню прислугу, — надѣто Вы вѣч. отцѣи Луцкѣи за Вашу щирѣ и сердечнѣи промовѣи о смертнѣи; — далѣше Вы, Вп. Панє Рапоцѣ, за Вашїи щирѣ и безинтересовѣи посвящєи старани, щобы покѣвнїа отъ неуможлигои смертнѣи вырѣтувати; — вкѣнци Вы, Вп. Панигво Чижды, за тоє, що черезъ цѣлыи часѣи слабѣости покѣвнїи, неутомимо не отступались єа ложа, — прїимѣтъ отъ мене и отъ цѣлѣи моєи родины сердечнє широко-русскє Спаси-Богъ!

Поморяны, вѣ груднѣю 1883.

Милѣилю Руднїцкїи, гр. кат. парохъ, съ родиною.

Подяка.

За точнє, совѣстнє, съ всякими вымогами артизму и нашого святого обряда выдѣлєныи иконостасѣи и престола; далѣше за хороше вымапованье церкви вѣ Жужелѣ складає комисѣтѣ парохїальнѣи панамъ Маерскому и Табиньскому симъ письмомъ прилучну подяку.

О. К. Селецкїи, настоятель комисѣтѣи.

МАВРІКІЙ БАЛЛАБАНЪ

во Львовѣ, плаць Марїацкїи ч. 8

Поручає свой богатїи складъ полотєвъ, столового бѣлѣа зъ первостєпенныхъ фабрикъ также польшєнєныхъ машинъ до шитїи системы Зингєра зъ сланнѣи фабрикъ Клеменса Миллєра и Зайделѣ & Найманъ вѣ Дрезднѣ съ 5-лѣтною гваранциєю.

Иглы, иитки, бавовна до робленѣа панчоѣхъ (1-3) по дуже умѣреныхъ цѣнахъ.

5 КИЛОВІ

БОЧѢВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

ВѢ ТЕРНОПОЛИ

1 бочѣвка	Гегелѣйского столового	2 зр. 10 кр.
1 "	Гегелѣйского столового лучшѣи	якости 2 зр. 30 кр. и 2 " 50 "
1 "	Гелєл. стол. ароматичного	3 " — "
1 "	Самородного вытравного	4 " 30 "
1 "	Ермєлаки-Бакаторѣ стол.	2 " — "

Повыше наведенїи цѣны розумѣются вразѣ съ бочѣвкой окованю желѣзными обручамїи и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклоннїи отбїрателѣ жадныхъ болѣше коштовѣ не носятѣи. Купуючи вина особисто только у продуцентѣвъ ручнѣи за здоровїи добри, натуральнїи и лучшїи вина якъ зѣ Вершецѣ, и проситѣ о лакаскѣи замовленїа. (10-?)

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 Kr.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. O. W.

„СТАТУТЪ ЧИТАЛЬНѢ“

вразѣ съ

поданьемъ до ц. к. Намѣстничтва

выдало товариство „Просвѣта“ и продає по слѣдующихъ цѣнахъ: 5 примѣрнїкѣвъ Статутѣвъ и 1 примѣрн. поданїа до ц. к. Намѣстничтва (безѣ пересылки почт.) 20 кр.

Товариство „Просвѣта“

ул. Сръбкѣвска ч. 2.

„МЕРТВІИ ДУШѢ“

гумористична повѣсть Микѣлая Гоголя съ поргредомъ автора и „Словомъ отъ Выдавнїцѣа“ (278 страницъ великѣи 8 кр.)

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою поштоваю 2 зр.

Дѣстати можна вѣ администраци „Дѣла“ и вѣ кнїгарнїи Ставрѣншїаковѣ.

„ВѢ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“

повѣсть Г. Раймунда вѣ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая отогтѣ вѣ оригинальнѣи нѣмецкѣмъ 8 зр. 40 кр.)

Дѣстати можна вѣ Администраци „Дѣла“.

Вѣ администраци „Дѣла“ можна дѣстати слѣдующїи працѣ бл. п.

Володимира Барвѣньского:

1. СКОШЕННІИ ЦВѢТЪ (выпѣмокъ зъ Галицкихъ образковѣ), цѣна 1 зр.
2. БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНБЕ, образковъ зъ Галицкого жита, цѣна 80 кр.
3. ОТЧИТЪ ВѢ 100-ЛѢТНІИ РОКОВИНЫ ЦѢСАРИ ИОСИФА П. 17 (29) пѣдолїста 1880, цѣна 25 кр.
4. БЕСѢДА ВЫГОЛОШЕНА НА НАРОДНОМЪ ВѢЧУ РУСНѢВЪ 18 (30) пѣдолїста 1880, цѣна 15 кр.

Доходѣ зъ першого твору призначєе Родина покѣвнїи на памятникъ нагробнїи, зъ дальшихъ же трехъ працъ на отиендїю ии. Володимира Барвѣньского. (9-?)

ПОХОДЪ СОВЕСКОГО

пѣдѣ Вѣдєнѣ р. 1883. Написавъ Стеванъ Казала. Цѣна 20 кр.

Дѣстати можна вѣ администраци „Дѣла“.